

Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo

KUČA U BLIZINI GRČOBIJA

VUČITRN

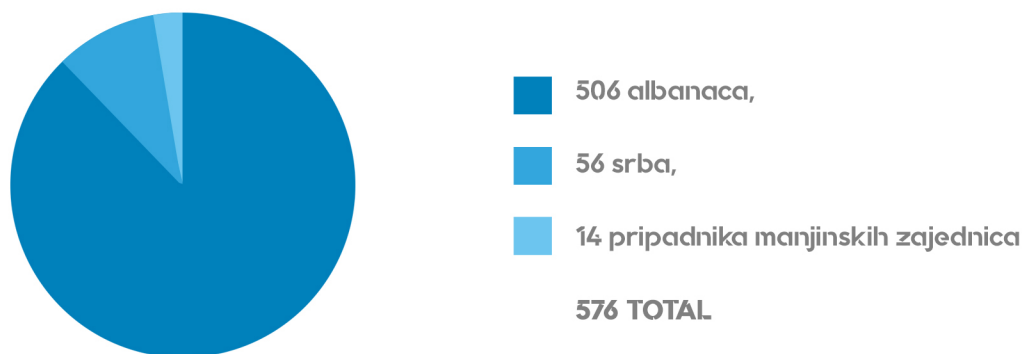

KUČA U BLIZINI GROBLJA

VUČITRN

Vučitrn/Vushtrri je jedan od najstarijih gradova na Kosovu, a prema popisu stanovništva pre rata je u njemu živelo 65.671 stanovnika mešovite etničke strukture, od kojih je oko 90% pripadalo albanskoj nacionalnosti. Prema popisu stanovništva sprovedenom 2011. godine, broj stanovnika opštine Vučitrn je iznosio 69.870 stanovnika.

24. marta 1999. godine je započela vojna operacija NATO-a protiv Savezne Republike Jugoslavije i tom prilikom je na celoj teritoriji Kosova zvanično proglašeno ratno stanje. Od ovog datuma su počinjeni strašni zločini na celoj teritoriji Kosova, a samim tim i u Vučitrnu/Vushtrri, i među ovim zločinima je počinjeno i seksualno nasilje.

Tokom rata u Vučitrnu/Vushtrri i okolini je od posledica rata ubijeno i/ili nestalo 576 osoba, od toga 506 Albanaca, 56 Srba i 14 pripadnika manjinskih zajednica.

Srpske vojne, policijske i paravojne snage su 22. maja 1999. godine, nakon što su ih opljačkale, proterale albansko civilno stanovništvo iz njihovih domova i okupilo ih u blizini groblja u Vučitrnu/Vushtrri gde su ih naterali da sede na zemlji. Za vreme dok su civili bili u tom položaju, pripadnici srpskih policijskih i vojnih snaga su ih tukli drvenim motkama, udarajući ih po glavi i raznim delovima tela.

Zatim su neke od muškaraca izdvojili iz mase, naterali da se ukrcaju u kamione i odatle ih odvezli u različitim pravcima, neke prema zatvoru u Smrekovnici/Smrekonica, a druge prema sportskoj sali u Vučitrnu/Vushtrri. Preostali civili koji su ostali na tom mestu bili su starci, žene i deca, koji su postrojeni i naređeno im je da krenu prema jednoj dvospratnoj kući, kako bi bili registrovani i dobili identifikacione isprave.

Prvi sprat te kuće je bio u potpunosti pokriven prozorima, u vidu lokala, koji je jedan od vlasnika te kuće koristio kao pedijatrijsku ordinaciju, a na drugom spratu su bile sobe. Na prvom spratu su bili naoružani policajci, vojnici i paramilitarci koji su drvenim motkama udarali civile, kada bi ih pozvali da uđu unutra, i gurali u lokal.

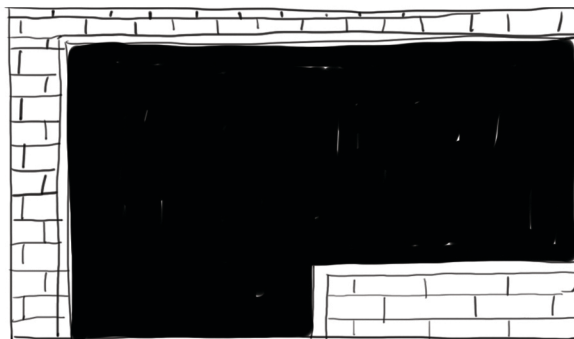

U ovom redu ljudi koji su bili poređani u redu za dobijanje identifikacionih isprava je bila i jedna žena (zbog njene anonimnosti u nastavku ćemo je nazivati ženom), koja je u to vreme bila u trećem mesecu trudnoće, očekujući blizance. Bila je u redu sa svojom majkom, sestrom, svekrvom i njene dve ćerke, od kojih je jedna tada imala 9 meseci, koju je žena držala u naručju, i druga je imala 3 godine.

Pripadnik srpske policije je izvukao ženu iz tog reda i uzeo devojčicu koju je žena držala u naručju i bacio na zemlju. U tom trenutku je reagovala njena svekrva, ali je usled njene reakcije udarena kundakom automatske puške u čelo od čega joj je prokrvarila glava, a zatim je ženu povukao i na silu ugurao u kuću pored koje su stajali raspoređeni u redu.

On je ženu odveo u jednu od prostorija na drugom spratu kuće, gde su bile i druge žene koje su bile gole i koje su neki od srpskih policajaca silovali. On je ženu oborio na podu, pocepao odeću na silu i silovao je uz pomoć drugog policajca.

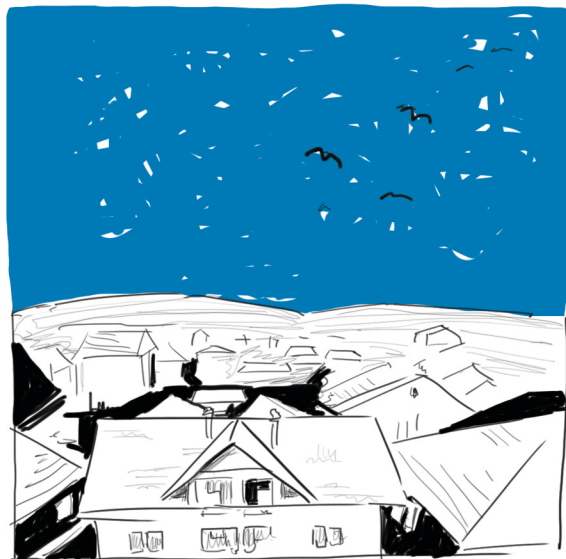

Nakon bolova koje je osećala bilo joj je muka i okrenula se telom u stranu da bi povratila i u tom trenutku je dobila udarac nogom u leđa, usled čega je žena izgubila svest. Nakon što joj se povratila svest, žena je videla da leži gola u sobi, a jedan od policajaca, koji se tamo nalazio, ju je zgrabio za ruku i zatim na silu izveo odatle, rekavši joj da „beži“.

Ovakav zločin je izuzetno negativno uticao na život žene jer je pretrpela veliku fizičku i psihičku traumu, a iznad svega je izgubila nerođene bebe usled pobačaja koji je pretrpela u septembru iste godine.

Žena i dan danas trpi posledice ovog zločina počinjenog nad njom i koja, i pored neprekidnog lečenja, još uvek nije prevazišla post traumatski stresni poremećaj.

Osnovni sud u Prištini je vodio sudski postupak za ovaj slučaj, pri čemu je optuženi Zoran Vukotić, bivšeg pripadnika rezervnog sastava srpske policije, 2021. godine oglašen krivim za krivično delo „Ratni zločin protiv civilnog stanovništva“ i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina, presuda koja još nije pravosnažna.

Tokom istog dana je isto počinjen veliki broj drugih zločina, posebno u kućama porodica Pasoma i Cakaj, gde su masakrirana 72 civila, uključujući muškarce, žene i decu, koji su maltretirani i ubijeni na svirep način. Kuća u kojoj je izvršeno silovanje je od kuće porodice Cakaj udaljena samo 15 metara u vazdušnoj liniji, dok od kuće porodice Pasoma udaljena oko 100 metara.

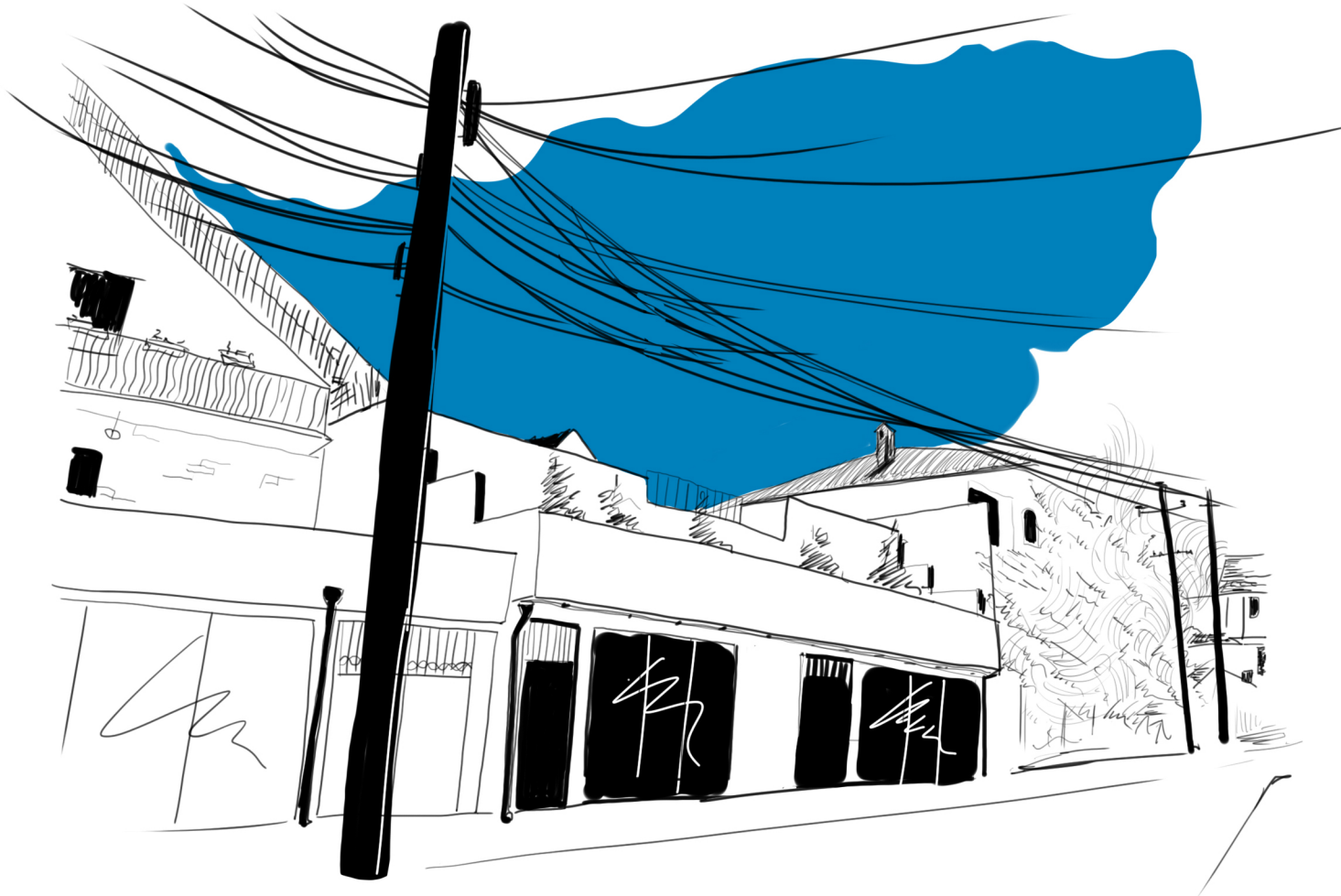
KUĆA U BLIZINI GROBLJA ŠTA JE BILA?

Kuća u kojoj se dogodio incident je bila dom dvojice braće, albanskih civila, koji su kuću sagradili 1981/1982. Bila je to kuća podeljena na dva ulaza, za oba brata i njihove porodice, sa dva sprata i potkrovljem. Na prvom spratu kuće je bila ordinacija jednog od braće, koji je po zanimanju bio pedijatar, i koji je koristio prvi sprat kuće kao radni prostor. Ordinacija se direktno povezivala sa unutrašnjošću kuće, odakle su se mogli slobodno kretati sa prvog sprata na drugi. Pored ove kuće su se nalazile još 4 kuće, sve su pripadale njihovim porodicama, u kojima je tokom rata bilo smešteno oko 81 osoba.

Tokom kritičnog dana, 22. maja, kuću braće su koristili policija, vojska i srpske paravojne formacije, i pri tome je u njoj počinjen veliki broj zločina.

Ova kuća, zajedno sa 3 kuće članova njihovih porodica, kao i kuće mnogih komšija u blizini su potpuno spaljene istog dana, 22. maja.

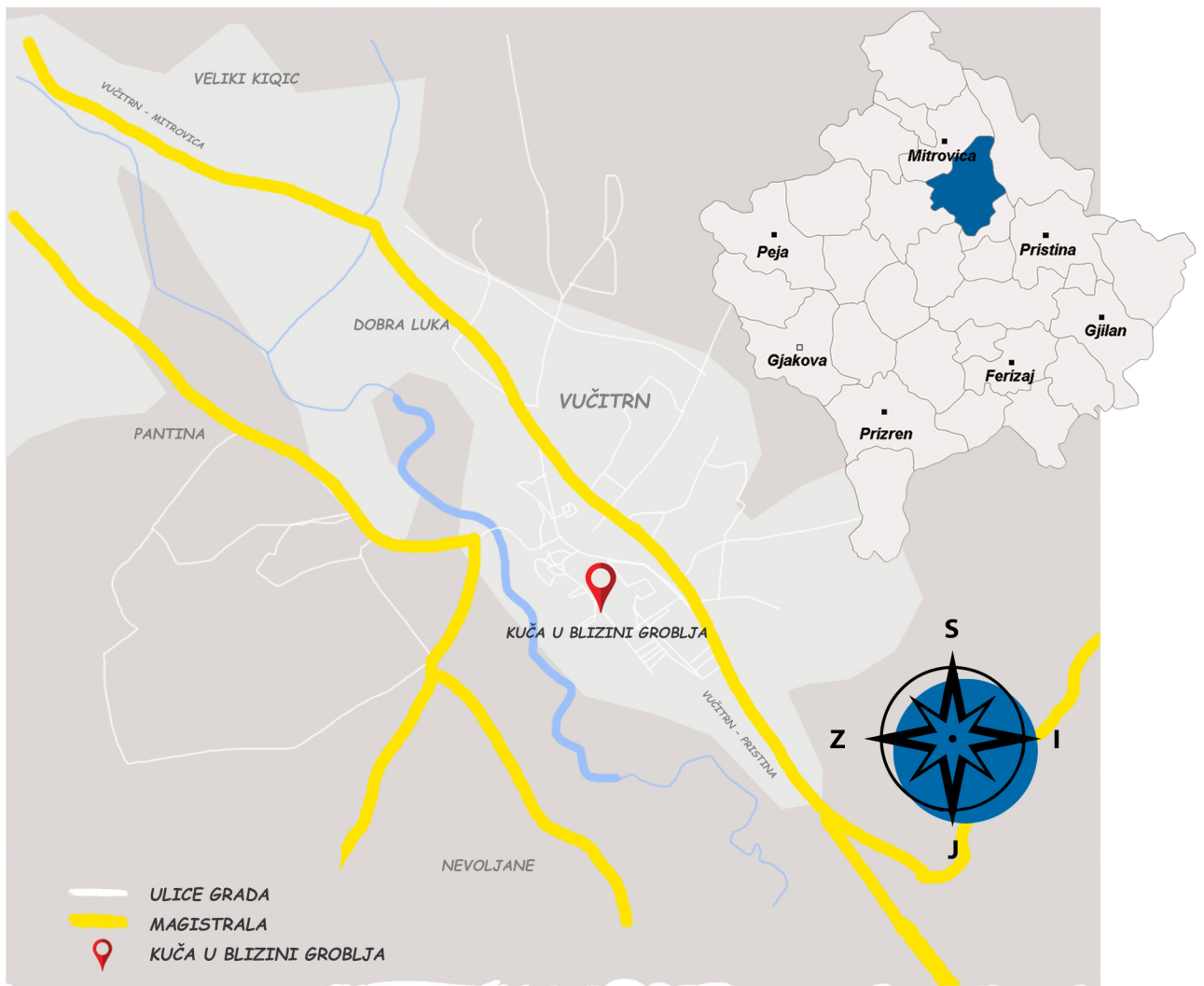

KUĆA U BLIZINI GROBLJA ŠTA JE SADA?

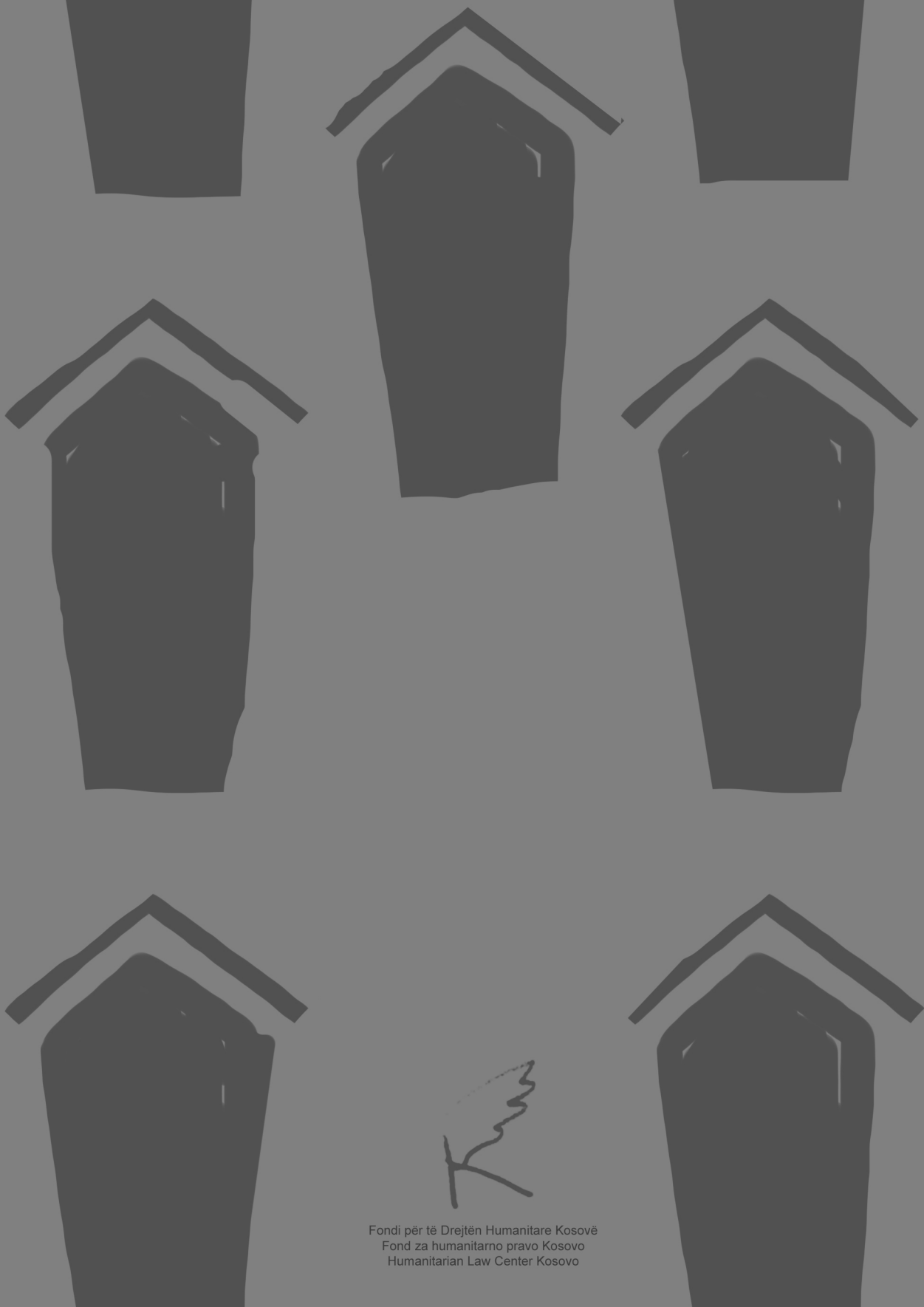
Vlasnici su kuću obnovili otprilike dve godine nakon završetka rata i vratili u isto stanje kakva je bila i ranije, gde su i živeli do 2013. godine. Potom je kuću kupio drugi vlasnik, koji ju je potpuno rekonstruisao i u njoj živi i dan-danas.

I pored činjenice da su u ovoj kući počinjeni teški ratni zločini, na njoj nije postavljeno nikakvo spomen obeležje niti bilo kakva ploča koja bi ovu kuću označila kao mesto gde su počinjeni zločini.

KUČA U BLIZINI GROBLJA MAPA

Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo